

Anmeldelse

Den europæiske koncert. Europas historie 1814-1914

★★★★☆

 Anmeldt af
Morten Lassen
Forlag

Gyldendal

Fag

Historie

Bogens forfatter(e)
 Jesper Skov & Mikkel
Thrane Lassen
Antal sider

222

Pris

320 kr.-

Et kalejdoskopisk portræt

Forfatterne gør sig i denne bog desværre meget få overvejelser om, hvorfor man i dag skal beskæftige sig med perioden 1814-1914, men det gør bogen så for dem. 1800-tallet omkalfatrerede den gamle verden og lagde grunden til det moderne Europa med alle de fremskridt og konflikter, som vi fortsat slås med: nationalisme og romantik, imperialisme og racisme, urbanisering og industrialisering etcetera.

Mon ikke fascinationen af 1800-tallet skyldes, at vi langt ind i det 20. århundrede – og måske fortsat – kæmper med at ankomme til moderniteten? Er vi på højde med storbyernes anonymitet, går vi i takt med maskinerne/teknologien, er den atonale 12-tonemusik soundtracket til vores liv?

Denne fascination afspejles langt tydeligere i lærebøger om 1800-tallet end for eksempel i lærebøger om 1700-tallet. Også i nærværende udgivelse, som også inddrager mentalitets- og kulturhistorien for at sætte ord på forandringerne og for at "forstå datidens europæiske samfund og stemning". Stemning? Nihilismen, spiritualismen og nationalismen fylder en del, også Freud, og der er afsnit om galskab, dødsdrift og det kriminelle menneske, men hele diskussionen af nervernes svækkelse savnes. Til gengæld glæder jeg mig til at bruge grafen på side 147, som viser udbredelsen af forskellige skægtyper i London 1842-1972, og som er en sjov indgang til diskussion af kønsnormer i 1800-tallet. Fuldskægget tjente blandt andet den funktion, at manden lettere kunne skjule sine følelser, hvilket var vigtigt for den fuldkomne gentleman sidst i århundredet.

Det indledende kapitel tager udgangspunkt i Wienerkongressen i 1814-15, hvilket giver god mening, da kongressen var med til at tegne den sikkerhedsstruktur, som blev kendetegnende for århundredet og helt frem til Første Verdenskrig. Og så siger kongressen samtidig meget om de politiske forhold og om magtspillet i Europa, for eksempel stormagternes skalten og valten med mindre stater. Mere eller mindre kronologisk bevæger vi os derefter fremad trods de tematiske

kapiteloverskrifter: "Den europæiske revolution", "Nation og folk", "Den sociale revolution" etcetera, inden vi ender med "Det store sammenbrud". Indtrykket efter endt læsning er noget flimrende: Opiumshulerne skal med, fordismen, stormagasinerne, russiske pogromer, suffragetterne, victorianisme, trafikregulering, frenologien og så videre. Bogen er kort sagt et kalejdoskopisk portræt af en temmelig stor og broget epoke, men det lykkes på overbevisende måde at gengive dens sitrende energi og dens kolossale brud med den gamle verden. Ikke mindst kildematerialet er originalt og spænder vidt. Imidlertid savner jeg en strammere strukturering af stoffet, kort sagt en didaktisering: Kapitlerne er meget lange (20-30 sider), der er hverken arbejdsspørgsmål eller begrebsforklaringer (bortset fra når et begreb behandles i en slags faktaboks), og historiefaglige begreber (for eksempel brud og kontinuitet) dukker kun op sporadisk.

Indimellem diskuteres årsagsforklaringer med andre historikere, men aldrig som et strukturerende greb. Vurderingen: en solid og flot udgivelse, som imidlertid havde fortjent en grundig didaktisering. Både for lærerens og for elevernes skyld.

Annonceinfo

Job

GL

Redaktionen

Artikler

Anmeldelser

Meninger

Skriv et debatindlæg